

Refleksje o nowej urbanistyce

Piotr Lorens

Wydział Architektury Politechniki Gdańskiej

Towarzystwo Urbanistów Polskich

Architekt Miasta Gdańska

Krótkie podsumowanie

Współczesne wyzwania związane z rozwojem miast

- **W jakim mieście chcemy żyć?**
- **Jak rozwój tego miasta planować? Jak rozmawiać z interesariuszami?**
- **Według jakich modeli nasze koncepcje rozwojowe wdrażać?**

Współczesne koncepcje związane z rozwojem miast

- **Ewolucja – od wzorów historycznych do wyobrażonych**
- **Nowe idee i wyzwania pojawiające się wraz z gwałtownymi zmianami politycznymi, społecznymi, środowiskowymi**

Współczesna urbanistyka

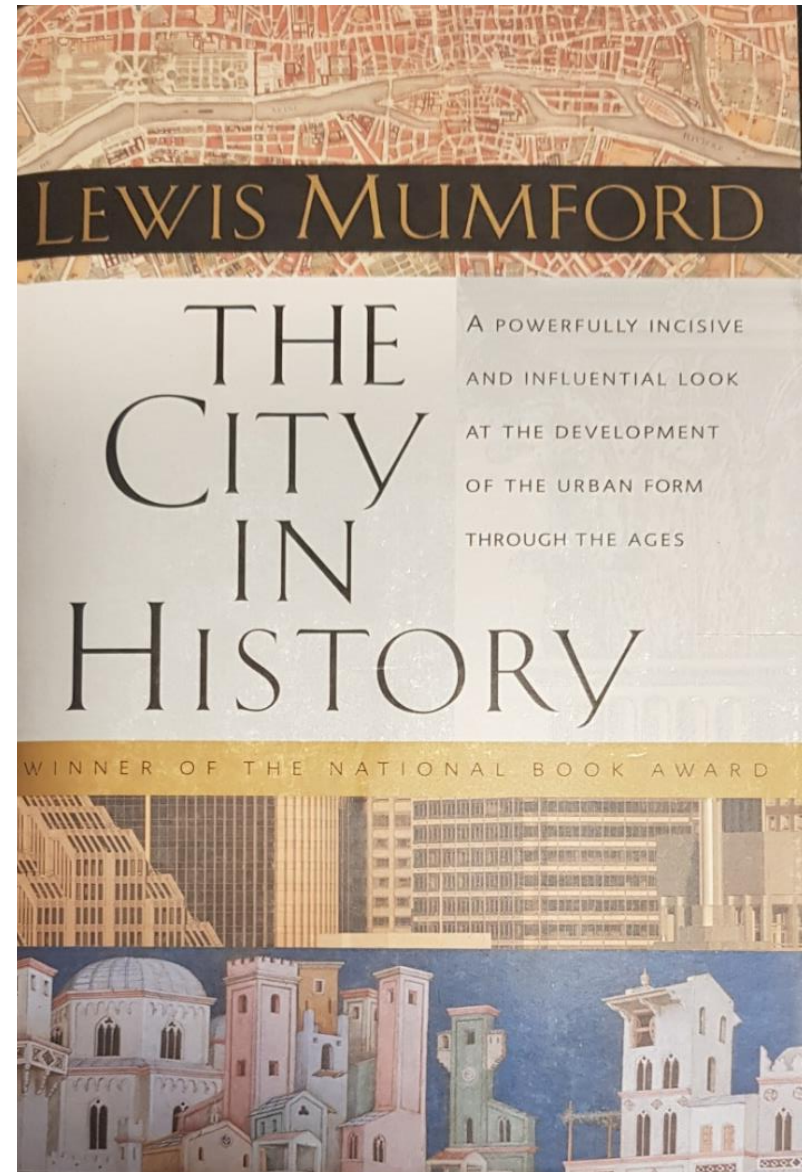
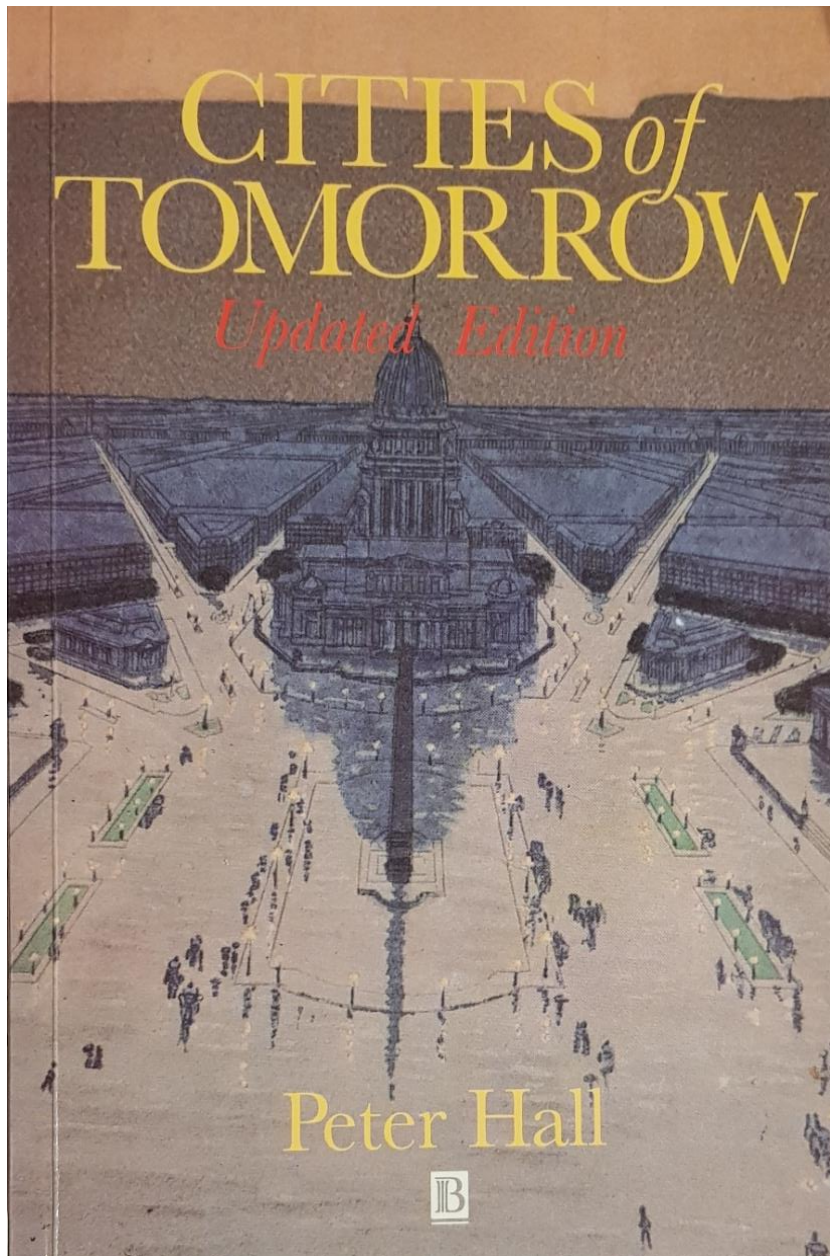
- **Płaszczyzna poszukiwań rozwiązań służących kształtowaniu przestrzeni miejskiej zgodnych z pojawiającymi się koncepcjami i wyzwaniem**
- **Zmiana postrzegania warsztatu urbanistycznego – odejście od regulowanego „planowania przestrzennego” na rzecz „rozwiązań szytych na miarę”**

Ewolucja koncepcji miasta

Obecna sytuacja

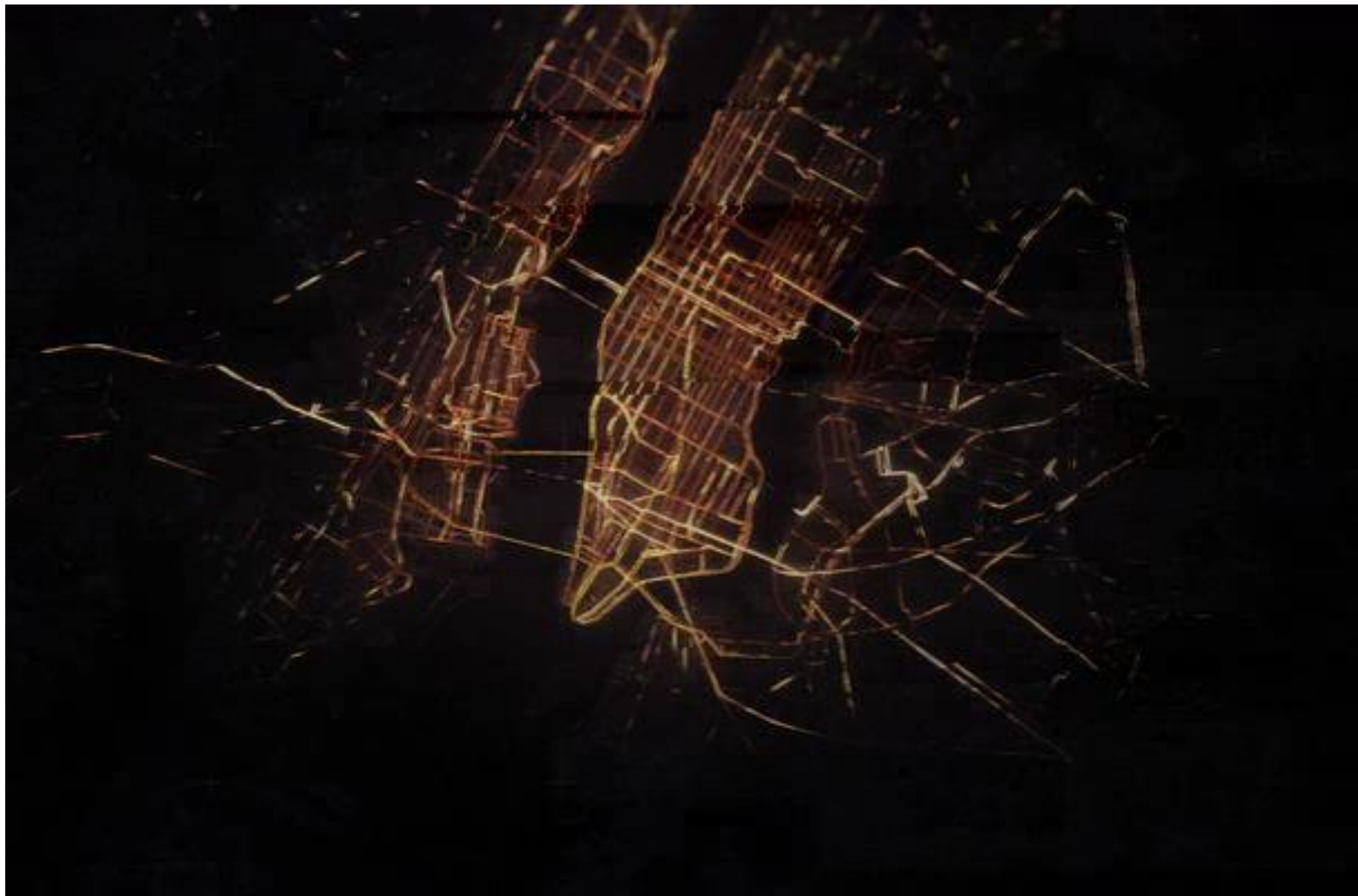

Aktualna debata

- **Trwająca intensywna debata dotycząca przyszłości miast**
- **Rozważania na temat tego, czym będą miasta przyszłości i jak będą wyglądały**
- **Brak znaczącej refleksji nt. sposobów realizacji tych wizji i koncepcji**
- **Kluczowe pytanie: jak na tym tle prezentuje się przyszłość URBANISTYKI jako profesji i jaki będzie charakter praktyki projektowej**

Miasto przyszłości

Jaki będzie charakter „miasta przyszłości”?

- **Nieco „wzmocniona” wersja fantazji Nowych Urbanistów?**
- **Ucieleśnienie wizji aktywistów miejskich?**
- **Zrealizowane przewidywania twórców Science – Fiction?**
- **Tylko trochę odmienna wersja miasta jakie dziś znamy?**

Planowanie miasta przyszłości

Próby przewidzenia / zaprojektowania „miasta przyszłości”

- **FUTURAMA**
 - **EPCOT**
 - **Disneyland**
 - I wiele innych
-
- **Większość z nich – szybko się dezaktualizuje i zamienia w pomniki naszej wyobraźni**

Artist Concept Only
© Disney

Co z tego wynika dla koncepcji „miasta przyszłości”

- Przyszłość miast trudno jest przewidzieć
- Zależy ona od wielu zmiennych
- Będzie ona kształtowana przez procesy i fenomeny, których jeszcze nie znamy
- Nie mamy pojęcia na temat przyszłości miast
- Ich kształt przestrzennych nie może być zdefiniowany na bazie prostej ekstrapolacji obecnej sytuacji

Planowanie miasta przyszłości

Jak więc planować przyszłe miasta?

- Nie planujemy miasta jakie będziemy mieli ale miasto jakie chcemy mieć
- Planowanie opierać się będzie na dwóch zestawach konceptów:
 - Naszych wyobrażeń na temat idealnych (lub „koniecznych”) cech przestrzeni miejskiej
 - Możliwych narzędzi i instrumentów pozwalających na ich skuteczne, sprawne wdrożenie

Miasto jakie chcemy mieć

- Odpowiedzialne społecznie, zrównoważone, ekologiczne, *smart*

Czy

- Dla wybranych reprezentantów „klasy uprzywilejowanych”, zapewniające dostęp do nieograniczonej konsumpcji dóbr i usług, pozwalające na realizację indywidualnych aspiracji...

Konsekwencje dla warsztatu urbanisty

Dualna natura planowania

- **Zestaw zformalizowanych reguł określających „przepis na miasto idealne”, określonych przez elity polityczne i profesjonalne**
- **Proces społeczno – polityczny, w ramach którego poszczególne, akceptowane wspólnie, koncepcje są przekładane na decyzje przestrzenne**

Nowa filozofia planowania

- Osadzona w deklaracjach i manifestach – „podejście klasyczne”
- Bazująca na „dobrych” priorytetach dla „naszej wspólnej przyszłości” – „podejście niestandardowe”
- Idee i praktyka w trakcie ciągłych zmian, zależne od miejsca, sytuacji, kontekstu – oraz „pozycji” interesariuszy

Konsekwencje dla praktyki projektowej

- „sztywne” planowanie bazujące na określaniu (możliwie precyzyjnym) finalnej struktury miejskiej odchodzi do przeszłości
- Regulowane „ustawowo” procesy i produkty planistyczne nie odzwierciedlają dynamicznie zmieniającej się sytuacji, a dążenie do coraz większego ich „zintegrowania” sytuacji tej nie zmienia

- **Ciągle wzrastająca różnorodność i ilość problemów z jakimi musimy się zmierzyć powoduje konieczność stosowania odmiennych podejść zależnych od miejsca i charakteru problemu**
- **Konsekwencją jest konieczność rozbudowy palety technik i narzędzi / instrumentów zarówno projektowych, planistycznych jak i wdrożeniowo - realizacyjnych**

Przyszłe planowanie

- **Powinno być:**
 - **Znacznie bardziej zróżnicowane**
 - **Odpowiadać na pojawiające się / przyszłe potrzeby i ciągle zmieniającą się sytuację**
 - **Skupione na „kluczowych problemach” ale rozwiązywać „małe potrzeby” nawet niewielkich grup interesariuszy**

Nowy model praktyki projektowej

- Porzucenie „nadrzędnej” koncepcji bazującej na „kompleksowym / zintegrowanym planowaniu urbanistycznym”
- Wytworzenie się „planowania sieciowego” (nazwa robocza) rozumianego jako „worek z podejściami / koncepcjami / ideami planistycznymi”
- Każdy z problemów urbanistycznych w przyszłości będzie rozwiązywany w odmienny sposób

Nowy charakter zawodu urbanisty

- **Związany zarówno z „globalną” jak i „lokalną” agendą**
- **Elastyczny i otwarty na innowacje dotyczące sposobów radzenia sobie z problemami miast**
- **Zdolny do wykorzystywania znacznie szerszego zestawu narzędzi i instrumentów „rozwojowych”**
- **Rozumiejący jak te narzędzia / instrumenty mogą być wykorzystywane w różnych sytuacjach problemowych / lokalizacjach**

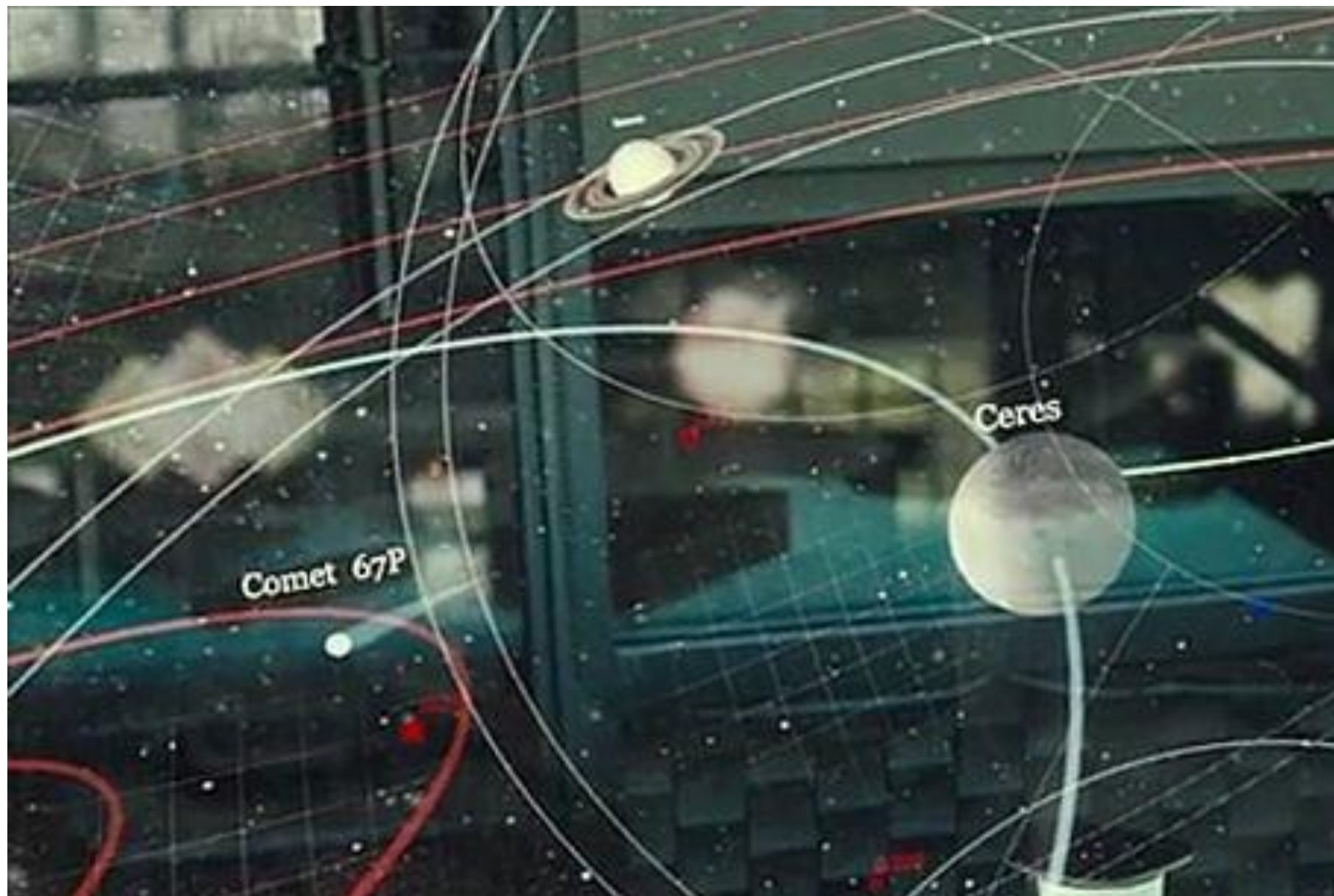
Szersze konsekwencje

Przyszłość urbanistyki jako nauki

- Zajmuje się kompleksową naturą organizmu znanego pod nazwą „miasta przyszłości”
- Wykorzystuje różnorodne narzędzia, techniki i podejścia które mogą wykorzystywane równolegle
- Wymaga „urbanisty z otwartą głową”
- Wykorzystywane jej w praktyce przyczyni się do wykreowania nowej jakości „sztuki planistycznej”

I na koniec

Konkluzje

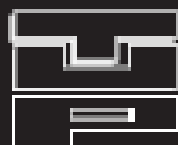
- Koniec z raz ustalonymi wzorcami
- Koniec ze „sztywnymi” procedurami
- Potrzeba nam „nowego urbanisty”
- W zakresie naszej twórczości i praktyki – musimy być „otwarci na zmiany”
- Przyszłość miast i przyszłość planowania są nieprzewidywalne... Ale na pewno będą to ekscytujące czasy!

Jutro miasta

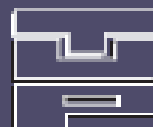
*VI Kongres Urbanistyki Polskiej
Prezentacje - Debaty - Wydarzenia*

pod redakcją
Izabeli Mironowicz

Manifesty urbanistyczne

pod redakcją
Tomasza Majdy i Izabeli Mironowicz

Dziękuję za uwagę!

plorens@pg.edu.pl
plorens.pg@gmail.com

